

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petit & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5.

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.

NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — — — — — JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —

Racun pri poštenem Cekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MUSSOLINI IN NJEGOV PRIJATELJ

Fašistični diktator v rokah premetenega špekulanta — Tajinstveno pismo, ki se ga boji Mussolini in ves fašistični režim

Zagreb, 16. januarja. o. »Novosti« poročajo iz Pariza: V Italiji prepovedani humoristični list »Il becco Giallo«, ki je poprej izhajal v Milanu, sedaj pa v Parizu, objavlja v svoji zadnji številki na posebno tankem papirju, da olajša tajno širjenje te izdaje v Italiji, veliko senzacijo o finančnih tajnostih fašističnega režima. Svoje informacije ima list od znanega italijanskega finančnika Gualina, do nedavna najintimnejšega prijatelja Mussolinija.

poznejšega uspeha Gualina v fašistični Italiji. Gualino je lahko počel, kar je hotel. On je ta svoj izjemni položaj in intimno prijateljstvo z Mussolinijem obilno izkoristil. Osnoval je med drugim ogromno industrijo umetne svile »Snia Viscosa«, čije izgube znašajo kljub trikratni sanaciji nad eno milijardo 200.000 lir. S pomočjo svojih odličnih zvez je Gualinu uspelo plasirati papirje te industrije tudi na pariški borzi, kjer igra sedaj ta transakcija tudi veliko vlogo v znani Oustricovi aferi. Toda sumljive finančne transakcije Gualina so postale tako očigledne, da je celo fašistični tisk nastopil proti temu največjemu fašističnemu finančniku, ki pa se je pravčasno preselil v Pariz.

Mussoliniju, naj molči o vseh njegovih akcijah in naj si ne drzne, delati mu kakne nepravilne, če noče, da objavi vsebino tega kompromitirajočega pisma, ki ne bo kompromitiralo samo Mussolinija osebno, marveč ves fašistični režim. Zaradi teh groženj je Gualinu uspelo, da je odnesel iz Italije svoj še vedno ogromni kapital, ki ga cenijo v fašističnih krogih nad eno milijardo lir. Prav tako je spravil v inozemstvo svojo dragoceno zbirko slik starih mojstrov, dasi je izvoz umetnin iz Italije strogo zabranjen.

Pred rešitvijo indijskega vprašanja

Izjave vodilnih delegatov na indijski konferenci — Novi izgredi v Indiji zaradi justifikacije štirih nacionalistov

London, 16. jan. Angleški zunanji minister Henderson je odpotoval v Zenevo, da se udeleži konference, ki bo razpravljala o Briandovem predlogu za evropsko zvezo, ter zasedanja sveta Društva narodov, ki se prične v ponedeljek. Za to zasedanje je v angleških političnih krogih le malo zanimanja. Angleški politični krogi razpravljajo v glavnem o volilni reformi, indijski konferenci in o stvarkah v premo govni in tekstilni industriji. Velike skrbi so vzbudili v Angliji zadnji nemiri v Indiji in spor med Muslimani in Hinduji, ki ogroža srecen zaključek indijske konference. Posebno pozornost posveča angleško časopisje vprašanju revizije mirovnih pogoib in likvidaciji vojnih dolgov.

kraljem brez odlašanja in v zadovoljstvo indijskih držav. Muslimanska delegacija je podala izjavo, da ne more sprejeti ustave, ki ne bi jamčila muslimanom neoviranega razvoja. Polkovnik Hagsar je izrazil mnenje, da je osnutek ustave zadovoljiv v vseh bistvenih točkah. Razna jamstva so bila sprejeta v nadi, da se bodo stranke v Indiji pomirile. Anglija je priznala Indiji pravico do samouprave. Hagsar je zahteval, naj se vsi predlogi širokogrudno uresničijo. Jathar je izjavil, da je bombayski okraj z osnutkom indijske ustave zadovoljen. A. P. Patro je dejal, da odobrava poročilo o eksekutivni oblasti v Indiji, ter priznal, da je bila Indiji priznana ravnopravnost z drugimi državami britanskega imperija. Naglasil je važnost rešitve manjšinskega vprašanja, brez katere je vsaka ustava v Indiji nemogoča.

Anglija in Panevropa

Gospodarsko sodelovanje evropskih držav v ospredju

London, 16. jan. »Financial Times« se v uvodniku bavi s panevropsko komisijo, ki se je sestala danes v Zenevi. Med drugim piše: V Briandovem načrtu je bil prvotno politični problem v ospredju. V tem je obstajala za vse prizadete glavna težkoča, zlasti pa za Veliko Britanijo. Preden se more Anglija odločiti za kakršnekoli konkretne predloge je treba odgovoriti na vprašanje, kako se naj spravi odgovornost Anglije napram izvenevropskim delom britanske države v sklad z obveznostmi, ki bi jih morala prevzeti proti evropski federaciji. List navaja nadalje, da se je morda ta odločitev olajšala z razvojem dogodkov, ki so med tem nastopili. Ko je bil Briandov načrt prvič objavljen, so bili gospodarski problemi podrejeni političnim, medtem pa se je gospodarski položaj tako naglo poslabšal, da je morda prejšnje naziranje vendar doživelo izpremembo v svojem relativnem pomenu. Na gospodarskem polju se more bržkone največ storiti za napredek narodov, če so

pripravljene za vzajemno sodelovanje. List opozarja v zvezi s tem na carinske ovire, obstoječe med evropskimi državami, ter se zavzema za čim večjo svobodo trgovine. London, 16. januarja. Poslanec Kelworth je izjavil ameriškim novinarjem, da je nova vojna neizogibna, če razorožitvena konferenca ne bo uspela. V tem primeru se bo Anglija popolnoma odtegnila od Evrope, odgovarjala vse pogodbe, ki ji nalagajo kakršnekoli obveznosti do evropskih držav in se docela izolirala. Praga, 16. januarja. »Prager Presse« poroča iz Zeneve, da bo kandidatura dr. Beneša za predsednika splošne razorožitvene konference sprejeta skoro soglasno. Italija ne bo direktno ugovarjala, Nemčija pa se bo zadovoljila s formalnimi prižrki. Ženeva, 16. januarja. AA. Snoči ob 21.35 sta prispela Briand in Henderson. Na postaji so ju pozdravili njihovi številni prijatelji.

Potresna katastrofa v Mehiki

New York, 16. januarja. Listi poročajo iz Mehike, da je najbolj prizadeto od potresa mesto Moaxaca, ki je skoraj popolnoma v razvalinah. Dosedaj so našli 25 mrtvih. Število ranjenecv še ni ugotovljeno. Materijalna škoda je ogromna in se ne da niti približno preceniti. Prebivalstvo prenočuje na prostem in si nihče ne upa domov, ker se potresni sunki še vedno pojavljajo.

Požar v tramvaju

Monakovo, 16. januarja. Snoči se je pripetila nenavadna tramvajška nesreča. Zaradi kratkega stika je bruhnil v nekem natanem tramvaju plamen naravnost v potnike, ki so poskakali iz tramvaja v paničnem begu. Sedem potnikov so odpeljali hudo opečene v bolnico. Nekateri se bore s smrtjo. Lažje opekline je dobilo več drugih potnikov, ki so pa po prvi zdravniški pomoči odšli domov. Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotove vzrok nenavadne nesreče.

Most preko Dunava med Jugoslavijo in Rumunijo

Bukarešta, 16. jan. Minister za promet Radulescu misli na prihodnji seji ministrskega sveta ponovno pokreniti vprašanje gradnje mostu preko Dunava med Jugoslavijo in Rumunijo. Tehnične težkoče, ki so bile doslej gradnji mostu na potu, so namreč odstranjene in bo mogoče pričeti z gradnjo mostu že prihodnje spomladi.

Korupcija v rumunski vojski

Bukarešta, 16. januarja. Vojno ministstvo je prišlo na sled velikim goljufijam pri naborih. S podkupovanjem oficirjev, ki so sodelovali v nabornih komisijah, so se mnogi oprostili vojaške službe. Uvedena je stroga preiskava. Vsi vojaške službe na goljufiv način oproščeni bodo morali sedaj namesto 18 mesecev služiti štiri leta.

Brezposelnost v Franciji

Pariz, 16. januarja. AA. »Le Matin« priobčuje izjavo ministra za delo Grinde o brezposelnosti. Vlada je morala po tej izjavi ministra za delo reducirati kontingent mozemskih delavcev, ki se smejo naseliti v Franciji. Po drugi strani je vlada sklenila z železniškimi družbami pogodbe o prevozu tujece, francoskim konzulatom pa je bilo naročeno naj inozemskim delavcem odsvetujejo naselitev v Franciji.

41 žrtev lyonske katastrofe

Lyon, 16. januarja. AA. V razvalinah predmestja, kjer se je nedavno utrgala ogromna zemeljska plast, so našli 41. žrtev. Sodijo, da je to zadnja človeška žrtev velike katastrofe.

Epidemija hripe v Lyonu

Lyon, 16. januarja. Tu se je pojavila epidemija takozvane pljučne hripe, ki v večini primerov konča s smrtnim izidom. Samo v zadnjih treh dneh je umrlo 50 ljudi.

Proti mnogoženstvu v Turčiji

Ankara, 16. januarja. AA. Predsednik republike Kemal bo izdal stroge ukrepe proti tajnemu mnogoženstvu, ki se je pričelo v zadnjem času ponavljati, čeprav ga prepovedujejo zakoni.

Povsod huda zima

Rim, 16. januarja. V pokrajini Cosenza je divjal večeraj silen vihar. Plazivoi so na več krajih prekinili železniški promet. Madrid, 16. januarja. V Španiji in na Portugalskem je že nekaj dni silen mraz. Ponekod je temperatura 17 stopinj pod ničlo. Iz vseh krajev Španije in Portugalske javljajo o hripi, na kateri je umrlo že mnogo oseb. V Madridu, v Lizboni v Viktoriu in v drugih mestih se hripa epidemično širi. V Lizboni so morali zapreti Sole. Bolcan, 16. januarja. Na južnem Tirolskem je pritisnil izredno hud mraz. Zaradi podelenih potov se je že več oseb poneščilo. Tako je med drugim izpodrsnil 19 letni kmečki fant iz okolice Bolcana in padel tako nesrečno, da mu je počila lobanja, zaradi česar je kmalu nato umrl. Neki voznik je padel v gorski potok in utonil. V bližini Coma so našli nekega moškega zmrzjenega na cesti. Berlin, 16. januarja. AA. V noči na četrtek je v Berlinu in v okolici prvič izdatno snežilo. Mesto je popolnoma pobeljeno. V bližini in daljni okolici je sedaj dana možnost izdatnega zimskega sporta.

Kriza ameriškega kmetijstva

Washington, 16. januarja. Predsednik Hoover je podpisal zakon, s katerim se pooblašča vlada, da izda za podpore poljedelcem, zlasti v krajih, ki so bili prizadeti od suše, 45 milijonov dolarjev.

Razkol v nemški gospodarski stranki

Berlin, 16. januarja. AA. Nemška gospodarska stranka je nedavno tega imenovala razsodišče, da razsodi v sporu med poslancem Colosserjem in predsednikom stranke Drewitzom. Spor je nastal zaradi osebne nestrpnosti. Razsodišče je v četrtek izključilo poslance Colosserja iz stranke. Stranka ima v parlamentu 23 poslancev, navzlic temu pa je bila opetovano jezikeb na tehnični in odločala v parlamentu v mnogih vprašanjih.

Brazilijski odkupi italijanske letala

Berlin, 16. jan. AA. Po poročilu iz Rio de Janeira je brazilska vlada nakupila letala italijanske letalske eskadre, ki je preletela južni Atlantski ocean. Brazilijski listi so mnenja, da bo s tem nakupom Brazilijski prevladovala v letalstvu južno-Ameriko. Italijani so prodali letala, da prihranijo velike prevozne stroške, ki bi bili združeni z njihovim prevozom v domovino.

Ameriška petrolejska kriza

Washington, 16. januarja. Velika konkurenca ruske nafte na svetovnem trgu je povzročila veliko krizo v ameriški petrolejski industriji. Te dni se je sestala konferenca petrolejskih producentov, ki so zahtevali, naj ameriška vlada z visokimi carinami zaščiti ameriško petrolejsko industrijo pred inozemsko konkurenco. Los Angeles, 16. jan. AA. Kalifornijska družba Richfield Oil Company je pred polomom. Petrolejska produkcija te družbe je znašala še l. 1928 enajst milijonov sodov. Njene akcije so pred dvema mesecema kotirale po 14 dolarjev, te dni pa so jih prodajali po 2 dolarja.

Nove italijanske podmornice

Rim, 16. januarja. Italijanska vlada je pri raznih ladjedelnih podpisala pogodbo za zgraditev 22 novih podmornic. To je največja dobava, ki jo je doslej naročila nankrat kaka pomorska sila.

Finančna pogajanja Francije in Anglije

London, 16. jan. AA. Semkaj so prispeli zastopniki francoskega ministristva za finance, ki bodo v prijateljskem duhu izmenjali misli z zastopniki angleških državnih financ o finančnih vprašanjih obeh držav, o katerih se je govorilo že na konferenci v Parizu.

Izlet češkoslovaških učiteljev na Jadran

Beograd, 16. jan. AA. Društvo češkoslovaških učiteljev in učiteljice priredi v času poletnih počitnic izlete na Jadran in sicer najbrž tri izlete po 50 do 100 ljudi v vsakem. Ti izletniki bi se na Jadranu mudili do 3 tednov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.77, Berlin 13.4375 —13.4675 (13.4525), Bruselj 7.8877, Budimpešta 9.8877, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 794.12—797.12 (795.62), London 274.80, Newyork 56.50, Pariz 220.86—222.86 (221.86), Praga 167.19—167.99 (167.59), Trst 295.20—297.20 (296.20).
INOZEMSKA BORZE.
Curih: Beograd 9.1270, Pariz 20.245, London 25.075, Newyork 516.535, Bruselj 71.975, Milan 27.0325, Madrid 52.40, Amsterdam 207.775, Berlin 122.73, Dunaj 72.60, Sofija 3.7375, Praga 15.295, Varšava 57.85, Budimpešta 90.225, Bukarešta 3.0625.

Konec rudarske stavke v Angliji

Včeraj je bil dosežen sporazum med zastopniki rudarjev in podjetnikov ter se bo te dni vrnilo na delo 170.000 rudarjev

London, 16. januarja. Uradno poročajo, da je bil včeraj dosežen sporazum med rudarji in lastniki premogovnikov v Južnem Walesu. Sestavljena je bila tozadevna pogodba in podpisana od prizadetih strank. Danes bo sporazum predložen v odobritev premogovni konferenci v Cardiffu. Če ne pride do izrednih dogodkov, se vrne 19. januarja 170.000 rudarjev na delo. Pogodba navaja, da bodo mezde enake onim, ki so bile v veljavi meseca novembra. Rudarji bodo delali 7 ur in pol na dan. Pogodba velja za tri leta.

London, 16. jan. AA. Po sporazumu z zastopniki rudarjev preostaja samo še vprašanje, ali bo izvršilni odbor rudarjev kratkoma priporočil in predlagal sprejem doseženega sporazuma na konferenci južno-waleških delegatov v Cardiffu, ali pa bo odbor sporazum predložil konferenci brez svojega priporočila. London, 16. januarja. AA. Če bo rudarska konferenca v Cardiffu potrdila sporazum, bo obrat v premogovnikih vzpostavljen v ponedeljek.

Epidemija hripe v Avstriji in Nemčiji

Dunaj, 16. januarja. Že več dni razsaja v mestu in okolici epidemija hripe, ki nikakor ne popušča. Bolnice so prenapolnjene. Bolezni je težkega značaja ter umira veliko ljudi na pljučnici. Berlin, 16. januarja. Tudi v Nemčiji se vedno bolj širi hripa in je ponekod zavzela naravnost katastrofalne dimenzije. Bolnice so prenapolnjene ter sprejemajo samo osebe, ki so v življenjski nevarnosti. V gledališču »Metropol« je obolela nenadoma na te boleznih prva sopranistinja Gita Alpori. Taubserjeva partnerica v Leharjevi opereti »Svet je lep«, ki se je onesvestila na odprtem odru. Zdravnik je ugotovil, da je težko obolela na hripa.

Samomor inozemskega inženjerja v ruski ječi

Berlin, 16. jan. Kakor poroča »Lokal-anzeiger« iz Stockholma, se je vodja leningrajske podružnice švedske tovarne za kroglična ležišča Reutlinger sam usmrtil v leningrajskih zaporih. Aretirani je bil že lani novembra zaradi industrijske sabotaže in dasi je bil težko bolan, so ga odvredli v vlažno ječo ter mu prepovedali vsak stik z zunanjim svetom.

Miss Germania

Berlin, 16. januarja. Včeraj je bila izvoljena miss Germania za l. 1931, ki bo sodelovala pri volitvi Miss Europe v Parizu. Za najlepšo Nemko je bila proglašena 19letna blondinka Ruth Indra Rihard, nečakinja direktorja cirkusa Busch. Lepotica na dolge lase, spleteno v kito.

Millionska globa gledališča

Pariz, 16. januarja. AA. Havas poroča iz Neaplja: Po časopisnih vesteh je bilo tukajšnje gledališče obojeno na 2 in pol milijona globe, ker ni plačalo državne take na vstopnice.

